

prohlásil-li žalobce beze změny skutkového podkladu žaloby při ústním jednání dne 1. června 1923, že žaluje vedle žalované protokolované firmy M., mechanická tkalcovna A. B. a synové, i F. B., který ve sporu žalovanou společnost zastupuje jako její veřejný společník. Domněnka, již vyslovil F. B. ve svém rekursu proti rozhodnutí prvního soudu, že žalobce ho žaluje jako samomajitele odlišného právního podmětu, totiž obchodního podniku, jež provozuje pod neprotokolovanou firmou stejného znění, jak jí užívá žalovaná, nemá ve spisech podkladu, neboť žalobce odůvodnil zmíněnou úpravu žalobní žádosti tím, že F. B. jest veřejným společníkem žalované firmy. Jmenovaný jest žalován jen ze závazku žalované společnosti a nikoli v příčině svého osobního poměru k jiné společnosti, jak tomu bylo v případě, jehož se týká rozhodnutí čís. 7781 sb. n. s. O jiný skutkový poklad šlo i v rozhodnutí čís. 8399 sb. n. s.

Čís. 14156.

Pracovní soud není příslušný rozhodovati výpovědní spory mezi vlastníkem domu a domovníkem vzniklé tím, že proti výpovědi byly včas vzneseny námitky (§ 571 c. ř. s. a § 10 zák. čís. 82/20 Sb. z. a n.).

(Rozh. ze dne 8. února 1935, R I 33/35.)

První soud k námitkám žalovaných zrušil mimosoudní výpověď. Odvolací soud k odvolání žalobců zrušil rozsudek prvního soudu i s řízením mu předcházejícím pro zmatečnost a odmítl námitky žalovaných proti výpovědi z těchto důvodů: V odpor vzatý rozsudek označuje za nesporné mezi stranami, že dne 2. května 1934 večer dali žalobci žalovaným výpověď z jejich naturálního bytu a pracovního poměru. Šlo o výpověď z bytu, jehož užívání zaměstnavatel zaměstnanci poskytl bezplatně, jak takovou rozepři má na mysli předpis § 2 písm. f) zákona ze dne 4. července 1931 čís. 131 sb. z. a n., o které podle úvodní věty téhož § 2 jest v mezích § 1 téhož zákona příslušným rozhodovati pracovní soud. Příslušnost pracovního soudu pro rozhodování o rozepři vzniklé z pracovního (služebního) poměru mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem jest podle § 1 odst. 1 téhož zákona v ý l u č n á. Tuto příslušnost vymezuje předpis § 104 odst. 2 jur. normy a poukazují na ni ustanovení §§ 240 odst. 2 a 441 věta druhá c. ř. s. Okresní soud v P. byl pro projednávání rozepře o námitkách žalované strany proti výpovědi z předmětného bytu předmětně nepříslušný a tato nepříslušnost jeho nemohla býti odstraněna ani výslovným dohodnutím stran. Skutečnost tato zakládá zmatečnost v odpor vzatého rozsudku a předchozího řízení podle § 477 čís. 3 c. ř. s. Na tom nic nemění, že šlo prý o pracovní poměr domovnícký, založený podle § 1 zákona ze dne 30. ledna 1920 čís. 82 sb. z. a n., kterým se upravují právní poměry domovníků, a že předpis § 1 téhož zákona ustanovuje, že výpověď z takového poměru může býti dána soudně u okresního soudu, v jehož obvodě jest byt, nebo mimosoudně, a že proti výpovědi z takového poměru, nechť soudní, nechť mimosoudní, lze podati námitky u okresního soudu. Toto zákonné ustanovení bylo změněno zmíněným již předpisem § 1 zák. čís. 131/31

sb. z. a n. zvláště, když předpisem odst. 2 téhož § 1 nebylo ustanovení § 10 zákona čís. 82/20 sb. z. a n. zachováno účinným. Jen, jde-li o byt nájemníka chráněného zákony o ochraně nájemníků, jest příslušným okresní soud podle dosavadních předpisů (Dra Jaroslava Říhy: Pracovní soudy k § 2 písm. f) stránka 43). O takový byt jíti nemůže, když jeho užívání spočívá na smlouvě ze dne 2. května 1934 (§ 26 čís. 4 zákona o ochr. nájemníků, podle vyhlášky ministerstva sociální péče ze dne 24. března 1934 čís. 62 sb. z. a n.).

Nejvyšší soud zrušil usnesení odvolacího soudu, jemuž uložil nové jednání a rozhodnutí.

D ů v o d y :

Prvý soud na základě zjištěných skutkových okolností o způsobu a druhu prací žalovaných u žalobců a z označení žalovaného jako »vrát-ného« jednak v přihlášce k pojištění, jednak i ve vysvědčení, dospěl k závěru, že žalovaní byli u žalobců v poměru domovnickém, sjednaném ve smyslu zákona ze dne 30. ledna 1920 čís. 82 sb. z. a n. Odvolací soud se skutkovými zjištěními prvního soudu této otázky se týkajícími vůbec nezabýval a je nepřevzal, ač v odvolání byla žalobci napadána, po-měr domovnický žalovaných byl rozhodně popřen a bylo dovozo-váno, že jde o poměr pracovní, a že o sporu tímto náleží rozhodnouti výlučně pracovnímu soudu. Napadené usnesení vyslovující zmatečnost rozsudku prvního soudu s řízením mu předcházejícím jest však před-časným, poněvadž postrádá skutkového zjištění pro závěr, že poměr žalovaných k žalobcům byl ryze služební a že naturální byt byl jen sou-částí jejich mzdy, a mimo to vychází z mylného právního názoru, že spory o výpověď z bytu domovnického podle zákona čís. 82/20 sb. z. a n. náležejí výlučně před soudy pracovní podle zákona čís. 131/31 sb. z. a n., poněvadž prý § 10 zák. čís. 82/20 sb. z. a n. byl změněn zákonem o pracovních soudech, když v odst. (2) § 1 tohoto zákona (čís. 131/31 sb. z. a n.) nebyl § 10 domovnického zákona zachován v účinnosti. Než podle druhého odstavce § 1 zákona čís. 131/31 sb. z. a n. zůstává tímto zákonem nedotčen § 16 zák. ze dne 30. ledna 1920 čís. 82 sb. z. a n., ustanovující, že veškeré spory mezi vlastníkem domu a domovníkem přísluší rozhodovati řádným soudům podle zákona o soudní příslušnosti povolaným. K těmto sporům náleží zřejmě i výpo-vědní spory vzniklé tím, že proti výpovědi byly včas vzneseny námitky (§ 571 c. ř. s. a § 10 zák. čís. 82/20) a proto nebylo třeba, aby v § 1 zákona o pracovních soudech byl vedle § 16 domovnického zákona uve-den i § 10. Zvláštní ustanovení § 10 zák. čís. 82/20 sb. z. a n. mělo jen umožniti, by z domovnického poměru, který není poměrem nájem-ním, mohla býti dána soudní nebo mimosoudní výpověď podle obdoby nájemních smluv (§§ 560 a násl. c. ř. s.), a by proti takové výpovědi mohly býti podány námitky a zavedeno výpovědní sporné řízení podle obdoby § 571 a násl. c. ř. s. Není-li § 10 zákona čís. 82/20 sb. z. a n. uveden v § 1 odst. 2 zákona o pracovních soudech, nelze z toho vyvozovati, že výpovědní spory mezi vlastníkem domu a domovníkem měly býti přeneseny na pracovní soudy. Z materiálů plyne, že z přísluš-

nosti pracovních soudů měly býti vyňaty spory, upravené některými speciálními zákony, mezi nimi zvláště spory z poměru domovníků, které byly z kompetence pracovních soudů vyloučeny (srov. usnesení ústavně-právního výboru ve zprávě jeho tisk. 473/1931). Nebylo by důsledné a zřejmě nebylo ani zamýšleno zákonodárcem přidělit spory o výpovědi z bytu soudům pracovním a spory mzdové ponechat soudům řádným.

Čís. 14157.

Poměr § 92 obč. zák. k §§ 1 a 2 vyživovacího zákona.

Vyživovací povinnost ukládá výdělečnou činnost jen podle možnosti.

Je-li manželka činná ve výdělečném podniku manželově, plní povinnost uloženou jí v § 92 obč. zák. (aby manžela podle svých sil ve výdělku podporovala) a nemůže za to žádati odměnu, z níž by poskytovala otcí služnou výživu.

Slovo »manžel« v § 2 (2) vyživ. zák. vztahuje se také na manželku.

(Rozh. ze dne 8. února 1935, Rv I 1385/33.)

Žalobu, opřenou o ustanovení § 154 obč. zák., nižší soudy zamítly, o d v o l a c í s o u d, pokud jde o spolužalovanou Bedřišku R-ovou z d ů v o d ů: Je rozhodnouti otázku, zda na žalovanou Bedřišku R-ovou vztahuje se též ustanovení § 2 zákona ze dne 16. prosince 1930 čís. 4 sb. z. a n. z roku 1931. Ohledně této žalované zjistil soud první na základě výpovědi svědka Karla R-a, že od roku 1926 vede jako manželka domácnost, ve které se stravuje 16 až 20 osob, že mimo to částečně vede tato žalovaná i dozor obchodní v závodě svého manžela a že vypomáhá také tu a tam v korespondenci manželově. Je nerozhodno, jestli je denně v obchodě zaměstnána, a to zejména v hodinách, kdy je obchod silnější, jak potvrzuje zpráva městského úřadu v T. Š. Jde jen o to, zda jí přísluší za její práci nějaká odměna za její práce konané manželi či nikoli, ať již práce ty se pohybovaly v mezích povinností, uložených manželce ustanovením § 92 obč. zák., či zda práce ty meze oné povinnosti převyšovaly. Nemůže ovšem býti pochybnosti, že tato žalovaná je podstatnou podporou svého manžela a jeho závodu, když dohlíží na vedení domácnosti, dozírá i na obchod a dokonce i vypomáhá mu v korespondenci, a možno skutečně předpokládati, že tím žalovaná vykonává činnost, která značně ulehčuje manželi Karlu R-ovi, ba, která dokonce ušetřuje mu placenou sílu, kterou by jinak alespoň k vedení domácnosti musil míti. Rovněž nelze přehlédnouti, že mezi osobami blízkými, uvedenými v § 2 odst. 2 zákona čís. 4/31 sb. z. a n. jmenován je i manžel. Než odvolací soud má za to, že zákonodárce slovem »manžel« mohl míti skutečně jen na mysli manžela a nikoli též manželku. Podle § 44 obč. zák. jsou sice oba manželé povinni poskytovat si vzájemnou pomoc, ale nikde zákon nestanoví, že by manžel byl povinen v manželčině živnosti vypomáhati bezplatně, neboť zákon mu ukládá v §§ 91 a 141 obč. zák. jen povinnost, aby se staral o výživu manželky a dětí. Oproti tomu má manželka podle § 92 obč. zák. pomáhati svému muži v domácnosti a ve výdělku podle svých sil, aniž by za tyto služby mohla požadovati od